

Literatuur

Rijksbegroting voor het dienstjaar 1975, Hoofdstuk XIV, Landbouw en Visserij:

- Memorie van Toelichting (nr. 2)
- Nota naar aanleiding van het Verslag, 29/10/1974 (nr. 11)
- Brief van de Minister van Landbouw en Visserij, 15/11/1974 (nr. 12)

Handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal:

- Behandeling van de Rijksbegroting Landbouw en Visserij 1974 (januari 1974)
- Idem 1975 (31 oktober 1975)

Boschapp: Beleidsprogramma voor bosinstandhouding en bosuitbreiding in Nederland (Rapport van de Commissie-Thurlings), Den Haag, januari 1974.

Stichting Industrie-Hout: De Nederlandse houtproductie in het kader van een grondstoffenpolitiek (Rapport, uitgebracht aan de Vereeniging van Nederlandsche Papierfabrikanten), Wageningen, januari 1974.

Referaat

H. Mueller-Darss und F. J. Staudt:

Studien zur körperlichen Belastung des Menschen und ihrer Grenzen bei Holzerntearbeiten in den Tropen.

Forstwissenschaftliches Centralblatt 93 (1974) 98-118.

Het arbeidsfysiologische onderzoek heeft al van oudsher toepassing gevonden in de bosbouwsector en er is in de loop van de jaren een niet onaanzienlijke hoeveelheid literatuur op dit gebied ontstaan. Het zijn aanvankelijk vooral Zweedse en Duitse onderzoekers geweest, die hier belangrijke bijdragen geleverd hebben. Naderhand is dergelijk onderzoek ook elders aangepakt. Een begrijpelijke reden voor deze belangstelling is, dat bosarbeid tot de categorie van de zware lichamelijke arbeid gerekend moet worden en dat het streven naar een ergonomisch verantwoorde arbeidsrationalisatie de behoefte wekt aan nauwkeuriger gegevens omtrent deze arbeidsbelasting.

De publikatie van Mueller-Darss en Staudt is in dit kader van bijzonder belang. Nog steeds zijn arbeidsfysiologische gegevens uit de tropen betrekkelijk schaars. De hier beschreven metingen van hartslagfrequentie en energieverbruik bij Surinaamse bosarbeiders tijdens verschillende activiteiten in het veldwerk vormen daarom een waardevolle bijdrage, dit te meer, omdat hier ook bijbehorende gegevens betreffende bosarbeiders, klimaat, opstand, arbeid, prestatie en tijdstudie opgenomen zijn.

Men kan het hoogstens betreuren, dat het aantal hierbij betrokken bosarbeiders slechts klein geweest

is. Dit maakt het hachelijk vergaande conclusies aan de uitkomsten te verbinden. Zo zou men een vraagteken kunnen zetten bij bijvoorbeeld de uitspraken over het verschil tussen gereedschappen en de invloed van de terreingesteldheid.

Interessant is ook het tweede gedeelte van dit artikel, waarin de auteurs de implicaties van hun bevindingen aan een beschouwing onderwerpen. Zij doen terecht een poging deze arbeidsbelasting te relateren aan de belastbaarheid c.q. het prestatievermogen van de desbetreffende bosarbeiders. De hier geformuleerde schatting van de toelaatbaarheidsgrens voor het energieverbruik per etmaal lijkt redelijk verantwoord. Deze waarde is echter nog te hypothetisch om bruikbaar te zijn voor praktische toepassing.

Het zou de moeite waard zijn nadere informatie op dit punt te verzamelen bijvoorbeeld met behulp van voedingsonderzoek. Het lijkt overigens iets te mechanistisch gedacht om in de aanbevelingen te suggereren, dat "eine ausgewogene Betriebsverpflegung mit einem Nährwert, der ungefähr 1000 Arbeitskalorien je Tag entspricht" tot een gunstige prestatie zal leiden.

De bij dit onderzoekverslag geplaatste kanttekeningen doen echter weinig af aan de waarde ervan. Het is te hopen, dat het onderzoek voortgezet zal worden, zowel om een duidelijker inzicht in de diverse belastingsaspecten te krijgen, als om in het praktische vlak adequate maatregelen te kunnen treffen, die tot de optimalisering van het welzijn en de prestatie van de bosarbeider kunnen bijdragen.

J. H. van Loon